

Borç Direnişçisinin El Kitabı (Giriş ve Sonuç)

ANONİM BORÇ DİRENİŞÇİLERİ KOLEKTİFİ, Çeviri: İlkay ÖZKÜRALPLİ¹, Ulaş KARADAĞ²

¹ Asst. Prof., Istanbul Arel University, Department of Sociology
(ORCID ID: 0000-0002-1310-6037)

² Asst. Prof., Eskisehir Osmangazi University, Faculty of Law
(ORCID ID: 0000-0001-9775-5589)

Özet

Strike Debt ve *Occupy Wall Street* projesi olarak anonim borç direnişçileri kolektifi tarafından kaleme alınan bu kılavuz, “borcun yükü altında ezilen herkes için” kaleme alınmış ve burada sadece giriş ve sonuç bölümleri çevrilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Borç, borç direnişi, Strike debt, Occupy Wall Street, jübile

Debt Resisters' Operations Manual

Abstract

This operations manual, which is a Strike Debt/ Occupy Wall Street Project, was written by an anonymous collective of debt resisters. It is 'for all those being crushed under the weight of debt.' In this issue, there is only the translation of introduction and conclusion part of this manual.

Keywords: debt, debt resistance, Strike Debt, Occupy Wall Street, jubilee

Corresponding Author / Sorumlu Yazar

Ulaş KARADAĞ

Asst. Prof., Eskisehir Osmangazi University, Faculty of
Law

E-mail / E-posta

ukkitabritci@gmail.com

Manuscript Received / Gönderim Tarihi

November 29, 2022 / 29 Kasım 2022

Revised Manuscript Accepted / Kabul Tarihi

November 30, 2022 / 30 Kasım 2022

To Cite This Article / Kaynak Göster

ANONİM BORÇ DİRENİŞÇİLERİ KOLEKTİFİ (2022). Borç Direnişçisinin El Kitabı, (İlkay Özküraplı, Ulaş Karadağ, trans.), *ViraVerita E-Journal: Interdisciplinary Encounters*, Vol. 16, 62-72.

Borç Direnişçisinin El Kitabı

Giriş

Borç Direnişçisine Övgü

Herkes borçtan etkileniyor; her ay öğrenci kredilerine yüzlerce dolar faiz ödeyen yeni mezunlardan, sağlık faturalarından ötürü iflas eden işçi ailelerine, “sualtı” evlerinde yaşayan yaşlılardan, temel yaşam masraflarını karşılamak için yüzde 400 faizle maaş kredisi alanlara, şehirleri parasız kaldığı için maaşlarından kesintiye zorlanan öğretmenlerden ve itfaiyecilerden, yapısal uyum programları tarafından kemer sıkmaya ve yoksulluğa itilen ülkelere kadar herkes...

Herkes bir şekilde borçlu ve çoğumuz (şehirlerimiz dahil) o kadar borçlu ki bu borçtan kurtulma şansı bulmak için bile yıllar geçmesi gerekecek, tabii eğer öyle bir şansımız varsa. Halihazırda yedi kişiden en az biri borç tahsildarlarının takibi altında. Üstelik bunların hepsinin bizim hatamız olduğu, bu duruma kendi kendimizi bulaştırdığımız ve suçluluk duymamız ya da utanmamız gerektiği söylendi. Ama şu sayılara bir bakın: Amerikalıların %76'sı borçlu. Nasıl oldu da dörtte üçümüz paramızı düzgün bir şekilde yönetememeyi becerdik, üstelik aynı anda? Ve neden kimse, "biz bu parayı kime borçluyuz?", hatta belki de "borç verdikleri bu parayı nereden buldular?" diye sormuyor.

Bu esnada, finansal kapitalizm diye bir şeyden bahsedildiğini duymaya devam ediyoruz: Wall Street'te edinilen kârların çoğunun artık herhangi bir üretimle, hatta satışla pek de ilgisi olmadığını, sadece birtakım spekülasyonların sonucu olduğunu. Bunun çok karmaşık ("Bir şekilde yoktan para var etmenin bir yolunu buldular; sakın, bunu nasıl yaptıklarını anlamaya çalışma bile") ve bizim gündelik kaygılarımızdan çok uzak olması gerekiyordu.

Aslında, bankerlerin yoktan para var etmelerine izin verilir; eğer bu para birine borç veriliyorsa tabii. İşte herkesin borçlu olmasının asıl nedeni bu: Bu bir gasp sistemi. Finansal kurumlar, herkesi borca sokmak için tasarlanmış kurallar oluşturmak için yönetimle iş birliği yapar ve sonra sistem bu borcu sizden çıkarır. Denizaşırı ülkelerde ise bu finansal tertip, ucuz malların ABD'ye akmasını sağlamak biçiminde faaliyet gösteriyor; kuşkusuz, ABD askeri gücünün tehdidi olmasa bu asla mümkün olmazdı.

Bunun ülkemizdeki anlamı hepimizi borca sokmaya dönük yeni kuralların oluşturulması ve bu amaçla zorlama ve gözetleme işlevi gören devlet aygıtlarının, polis ve hapisanelerin işe

koşulmasıdır. Devletimiz, okul ve yol gibi şeyleri inşa etmek ve bunların bakımı için gereken parayı üretmek için zenginleri vergilendirmek yerine bankalardan *borç alıyor* ve bu kredilerin faizini halk ödüyor. Üst üste yaşanan skandallardan öğrendik ki, bu süreç dolandırıcılıklarla dolu, toplumsal ihtiyaçlar için harcanması gereken parayı çalmak amacıyla daha en başından hileyle döşenmiş. Finansal kapitalizm, mafya kapitalizmidir.

Bankalara para yaratma gücünü bizi borç ödeyen korkmuş kölelere dönüştürmeleri için vermedik; bu gücü verdik çünkü bu parayı daha sağlıklı ve daha refah içinde hayatlar yaşamamıza yardım etmek için kullanmaya söz verdiler. Ama bu sözlerini tutmadılar. Bizim de yalancılara ve hırsızlara verdiğimiz sözleri tutmak gibi ahlaki bir yükümlülüğümüz yok. Asıl ahlaki yükümlülüğümüz, bu sistemi sürdürmeye devam etmektense onu durdurmanın bir yolunu bulmaktır.

Bu toplu direniş eylemi, demokrasiyi kurtarmanın tek yolu olabilir, zira tüm dünyayı borca sokma seferberliği, tam da demokrasi *imkânının* kendisine yöneltilmiş hesaplı bir saldırıdır. Bu, evlerimize, ailelerimize, topluluklarımıza ve gezegenin kırılgan ekosistemlerine yönelik bir saldırıdır. Tüm bunlar, bizden talep ettikleri zenginliği kazanmak için hiçbir şey yapmayan alacaklılara geri ödeme yapan sonsuz bir üretimle yok ediliyor.

Bu dünyanın tüm finans kuruluşlarına söyleyecek tek bir sözümüz var: Size hiçbir şey borçlu değiliz. Arkadaşlarımız, ailelerimiz, topluluklarımız, insanlık ve yaşamımızı mümkün kılan doğal dünya, her şeyi yaşamımızı mümkün kılan sizlere borçluyuz. İpotekli ev kredisi (*mortgage*) pazarlayan sahtekâr spekülâtorlerden aldığımız her dolar, tahsilat kurumundan sakladığımız her dolar, kendi hayatımızın ve özgürlüğümüzün küçük bir parçasıdır ki bunları aslında topluluklarımıza, sevdiğimiz ve saygı duyduğumuz insanlara geri verebiliriz. Bunlar, çok farklı biçimlerde ortaya çıkan borç direniş eylemleridir: ücretsiz eğitim ve sağlık için savaşmak, evin haczini reddetmek, daha yüksek ücret talep etmek ve karşılıklı dayanışma sağlamak.

Gerçek şu ki borçluların çoğu ne isimlerini açıklamaya ne de yüzlerini göstermeye cesaret edebiliyor. Ayakta kalma mücadelesi veren veya borcunu ödeyemeyen bu insanlara başarısız, yetersiz ve sefil oldukları söylendi; bu yüzden seslerini çıkarmıyorlar. Finans elitlerinin kendilerine borçlu olduğunu iddia ettikleri muazzam meblağları ödeyemeyen milyonlarca insan var. Onlar, *Borcunu Ödemeyen Görünmezler Ordusu*. Mevcut sistemimizde ödeme yapmayı reddetmek, kişisel bir başarısızlık değil, ciddi bir ahlaki cesaret eylemidir. Hepimizin durumu birbiriyle ilişkili, o yüzden gölgelerden çıkmanın yollarını birlikte arayabiliriz. *Borç*

Direnişçisinin El Kitabı (Debt Resisters' Operations Manual) bu görünmez orduya ve bu mücadelede yer alan diğer tüm borç direnişçilerine yardımcı olma girişimidir.

Sonuç

Değişime Dair Umutlar: Direnişe Katıl!

Okumakta olduğunuz el kitabının bölümleri çeşitli borç adaletsizliği biçimlerini öne çıkarıyor. Bunları okumanın sizi öfkeliendireceğini ümit ediyoruz. Borç, yalnızlaştırıcı ve moral bozucu olabiliyor. Onunla en çok iç içe geçen duygu ise utanç. Biz, utancın öfkeye, öfkeninse eyleme dönüşmesini umut ediyoruz.

Bu el kitabını kaleme alırken, söz konusu borç rejimi altında hayatta kalmak için kullanabileceğiniz tavsiyeleri, sizi borca sokan sistemin yapısal bir analiziyle dengelemeye çalıştık. Ödeyemediğiniz on binlerce dolarlık öğrenci krediniz veya hastane faturanız var; çünkü içinde yaşadığımız toplum eğitim ve sağlığa erişimi herkes için ücretsiz hale getirmeyi reddediyor. Bu duruma düşmenizin nedeni, korkunç bir hata yapmış olmanız değil. Bir hayal kırıklığı değilsiniz; milyonlarca insan sizinkine benzer sıkıntılar içinde. *Strike Debt*'in (*Borcunu Reddet*) ilk sloganlarından birini tekrar alıntılayalım: “*You are not alone/You are not a loan* (“Ne yalnızsın/ Ne de borçlu”).

Çokluktan güç doğar. Her birimiz ayrı ayrı borçlarımız altında eziliyoruz; bir araya geldiğimizde ise borçlarımız altında ezilen pekâlâ sistemin kendisi olabilir. Buna karşı koymak, hayatlarımızı ve topluluklarımızı mevcut gidişattan kurtarmak mümkün. Borç “affı” istemiyoruz; istediğimiz şey borç vurgunculuğunun ortadan kalkması ve yerine ortak iyiyi besleyen bir toplumun geçmesi.

Şu konuda net olmalıyız: Borcun ve kredinin her türüsüne karşı değiliz. Çağrımız, bugünün sınırlarını geleceği (kredinin yaptığı gibi) bileşik faizin zincirlerine vurmadan aşmamıza yardımcı olacak yeni ve adil düzenlemelere yönelik.

Direniş büyüyor

Dünyanın her yerinde borçlular borcun zincirlerinden kurtulmaya çalışıyor. Bizler, borcun bir tahakküm ve sömürü biçimi olduğunu biliyor ve buna karşı kolektif bir şekilde baş kaldırıyoruz. Şili’den Québec’e öğrenciler, eğitimin özelleştirilmesinden kaynaklanan borç esaretine meydan okumak için örgütsel girişimler ve kitlesel protestolar tertip ediyor. İspanya ve Yunanistan gibi ülkeler, kemer sıkma karşıtı başkaldırlara sahne oluyor. Bu ülkelerin

hükümetleri, insanların ihtiyaçlarını karşılamaya değil, yabancı tahvil sahiplerine geri ödeme yapmaya öncelik tanıdılar ve bu durum insanları bıktırdı.

Quebec'te öğrenciler, bütünüyle borçla kuşatıldıklarını (*squarely in the red*)ⁱ ifade edebilmek için bir sembol olarak kırmızı kareyi yaygınlaştırdılar. Bu kare, eğitim harcı zamlarının, sosyal yardım kesintilerinin, pençesinde oldukları öğrenci ve tüketici borçlarının meydana getirdiği finansal döngüyü simgelemektedir. Elitlerin, devlet borcundan kaynaklanan krizin faturasını en kırılgan nüfus olan gençlere ve yoksullara kesmeye çalıştığı Avrupa'da protestocular, "*We won't pay for your crises!*" ("Krizinizin bedelini biz ödemeyeceğiz!") diye haykırdılar.

Occupy Wall Street (Wall Street'i İşgal Et), bu küresel başkaldırının bir başka vücut bulmuş hali. 2011 sonbaharından bu yana hareket, oligarkların ekonomiyi mahvettikleri hallerde bile saltanatlarını sürdürmelerine olanak tanıyan çifte standartların ifşa edilmesinde rol oynuyor. Bu çifte standartlar hiçbir yerde *Wall Street*'in borçla ilişkisindeki kadar görünür değildir. %99, borçlarını her ay, %1'in belirlediği koşullar altında adeta bir görev bilinciyle ödüyor. Antik dönem imparatorluklarına haraç öder gibi ipotekli ev kredilerimizi (*mortgage*), öğrenci kredilerimizi, kredi kartlarımızı, araba ve hastane borçlarımızı ödüyoruz; *Wall Street* ise tüm kârı silip süpürüyor. Eğer birileri bu borçları ödemeyi reddedecek olursa, bankalar ve devlet bu insanların hayatlarını mahvedecek olanaklara sahip. Finansal çöküşü takip eden yıllar içinde *Wall Street*'e gösterilen cömertlikle (halkın üç trilyon doları şimdiden harcanmış durumda, buna bir de ABD hükümetinin taahhüt ettiği ek 12,2 trilyon doları ekleyin), borçlu hanehalkları ve müflis belediyelerden açıkça esirgenen yardım arasında su yüzüne çıkan dengesizlik, kimin borcunun ödeneceğini, kiminkinin ise silineceğini bariz biçimde ortaya koyuyor.

Birinin borcu, diğerinin kârıdır. *Occupy Wall Street*, her ne kadar bu konulara duyulan öfkenin çoğaldığına dair cesaret verici bir işaret olduysa da Birleşik Devletler'deki borç tartışmasına bir şekilde hala sağcı uzmanlar hâkim. Bu kişiler, ulusumuzun artan borçluluğunun suçunu sorumsuz bireylere atıyor. Dünün iş adamları olan politikacılar, söz konusu bütçe açığından dolayı sık sık sosyal harcamalarla yardım programlarında kesintiye gidilmesi gerektiğini söylüyor. Dolayısıyla kimi şeyleri açıklığa kavuşturmanın vakti geldi.

Bu el kitabında gösterdiğimiz gibi, milyonlar olarak yağmacı bir borçlandırma düzeninin kurbanıyız. Ve anlaşılan o ki kamu borcu bireysel borç gibi bir şey değil. Tüm dünyada borç, temel hizmetlerin budanmasının haklılaştırılması için kullanılıyor. Sorun meteliksiz kalmamız değil, kamusal varlıklarımızın yağmalanması. Kamusal varlıklarımızı adilane bir biçimde erişime

açan; yaşam hakkını, ömür boyu sürececek bir borç esaretini zorunlu kılmaksızın yücelten yeni bir sosyal sözleşmeye ihtiyacımız var.

Bu, radikal bir borç direnişi hareketinin başlangıcı ve sizin bu hareketin bir parçası olmanıza ihtiyacımız var. Önümüzde çok şey öğrenebileceğimiz uzun ve önemli (devrimci olduğu kadar eski de olan) bir borç direnişi tarihi var.

Antik zamanlardan bugüne, borç köleliği ve borç hapsi de dahil olmak üzere borcun ödenemediği durumlarda uygulanan sert cezalara meydan okumuş etkili borç direnişi hareketleri olmuştur. Antik Atina'da, eğer borçları ödenmemişse, borçlu veya borçlunun aile üyelerinden biri köleleştirilirdi. Bu pratik, borçlularla borç verenler arasında sıklıkla patlak veren iç savaşlara neden olmuş, dolayısıyla da Antik Atina'nın varlığını tehlikeye düşürecek denli yaygın hale gelmiştir. Borç köleliğinin neden olduğu kriz Atina hukuk sisteminde, yurttaşların borç kölesi yapılmasını yasaklayan ve Amerikan Cumhuriyeti'nin kuruluşuna kadar daha pek çok topluma model oluşturan büyük bir dönüşümü tetiklemiştir.

Gelgelelim borç hapsi, "Amerikan Devrimi" sonrasında bile Birleşik Devletler'deki varlığını yaygın bir biçimde sürdürmüştür (Bağımsızlık Bildirge'sinin iki imzacısı dahi daha sonra hapse atılmışır!). Birleşik Devletler tarihinde, bağımsızlıktan sonraki ilk büyük ayaklanma (1786'daki Shay Ayaklanması) haciz yoluyla satış ve borç hapsine karşı gerçekleştirildi. Borç hapsi pratiğinin ortadan kalkması, on dokuzuncu yüzyılın ilk yarısı boyunca verilen mücadelelerle mümkün olmuştur. İç savaş sonrası, küçük çiftçilerin haciz yoluyla satışa karşı Orta Batı ve Güney'de yürüttükleri mücadeleler, kreditor mantığının egemenliğine yönelik başkaldırıların farklı uğraklarıydı. Büyük Buhran sırasında, kentli işçilerle kırsal kesimde yaşayan çiftçiler, evlerinden zorla çıkarılmalarını ve çiftlik hacizlerini engellemek amacıyla bir araya geldiler. İşçiler ayrıca, kölelik ve işkence tehdidi içermeyen alternatif ödünç alma ve verme yolları yaratabilmek için kredi ve yardımlaşma müşterekleri örgütlediler. En sonunda bu başkaldırıları, hükümeti, kimi kapitalist kreditorlerin borçlarını ödeyemeyen işçilerden istedikleri "diyet"i (*pound of flesh*) sınırlayan "bireysel iflas" (*personal bankruptcy*) yasalarını yürürlüğe sokmaya zorlamıştır.

Borca direniş hareketleri, yirminci yüzyıldaki önemli mücadelelerin pek çoğunun arkasındaki itici güçtü. Söz gelimi, 1990'ların sonu ve 2000'lerin başındaki alternatif küreselleşme hareketi, uluslararası bankalara ödenmesi gereken "tikindirici" ulusal borçlara karşı yürütülmüş toplumsal mücadelelerin kapsayıcı bir bileşimiydi. Küresel güneyin büyük bölümünde ortaya çıkan küresel adalet hareketi, birçok bankayı, faiz oranlarıyla anaparayı

düşürerek ve bazı durumlarda borcu yalnızca "affederek" kredileri yeniden müzakere etmeye zorladı.

"Ulusal" borçlara karşı yürütülen bu mücadelelerin yanı sıra, Meksika'daki *El Barzón* hareketi gibi daha yeni tarihli ve dikkate değer bireysel borç karşıtı mücadeleler de söz konusu olmuştur. 1994'te Meksika pezosunun Amerikan doları karşısında önemli ölçüde değer kaybetmesi, bir yandan değişken oranlı kredilerin faizini arttıran, diğer yandan -ipotekli ev kredileri da dahil olmak üzere- ADB doları cinsinden verilen kredileri (ki çoğu öyleydi) on kat büyüten bir aşırı enflasyona neden oldu. Bu durum, bankalara borçlu insanların yaklaşık %30'unu temerrüde sürükledi. *El Barzón* hareketi, pezonun çöküşü sonrasında ortaya çıkan geri ödeme koşullarının hükümetin ve bankaların suçu olduğu, bu nedenle de borçluların sorumlu tutulmasının haksız olduğu iddialarıyla sahneye çıktı. Sloganları, "*debo, no niego, pago lo justo*" ("borçluyum, inkâr etmiyorum, adil olanı ödemek istiyorum") idi. Hareket ülke çapında hızla büyüdü ve pratik yaklaşımının (borçlular için hukuki danışmanlık hizmetleri oluşturulmuştu) yanı sıra dikkat çekici taktikleriyle de tanındı. Dahası, hükümeti güç durumdaki borçlulara yardım etmeye zorlayarak borçluların durumu üzerinde belirgin ve olumlu bir etki yarattı.

İleriye bakmak

Neredeyse yirmi yıl sonra, bir dizi açık görüşmenin ürünü olarak *Occupy Wall Street*'in bir kolu olan *Strike Debt* ortaya çıktı. *Strike Debt*, küresel bir tahakküm ve sömürü sistemi olarak borca dair tartışmaları teşvik etmeyi sürdürüyor. Borç %99'u esir alıyor; ancak bu el kitabında gördüğümüz üzere, kimi insanlar (kadınlar, renkli ırklar ve yoksullar) bu esaretten daha fazla etkileniyor.

Borç direnişi çok farklı biçimlere bürünebildiği içindir ki *Strike Debt* borç sistemine karşı verilen savaşı genelleştirmek amacıyla taktikler, kaynaklar ve çerçeveler geliştirmektedir. Bu girişimler arasında okumakta olduğunuz el kitabının yayımlanması, borçlu meclislerine ev sahipliği yapılması, Occupy Öğrenci Borcu Girişimi'nin (*Occupy Student Debt Campaign*) çalışmalarıyla Ret Yeminlerinin (*Pledge of Refusal*) desteklenmesi, borçları epey indirimli fiyatlarla satılan alarak ortadan kaldıran "*Rolling Jubilee*" isimli müşterek yardım projesinin faaliyete sokulması (daha fazlası için rollingjubilee@gmail.com adresine e-posta atabilirsiniz), ve borçların yakılmasından (*debt burning*) tutun da yağmacı bir saikle borç veren her türden merciin hedef alınarak durdurulmasına kadar ülke çapında etkili eylemlerin planlanması bulunmaktadır.

Daha uzun vadeli planlarında *Strike Debt*, borç karşıtı mücadeleyi dikkate alınması gereken bir güce dönüştürmek için borç direnişçilerini bir araya getirmeye odaklanmaktadır. Borç veren kurumlara özgü alt-birlikler açısından meydana gelen küresel bir Borçlular Birliği düşünün. Söz gelimi, bir kişinin eğer *Bank of America*'da ipotekli ev kredisi, *Sallie Mae* ve *Citibank*'a öğrenim borcu veya *Wells Fargo* ve *Chase*'de kayıtlı kredi kartı borçları varsa; bu kişi birliğe katıldığı anda kendiliğinden *Bank of America*, *Sallie Mae*, *Citibank*, *Wells Fargo* ve *Chase* alt birliklerine de dahil olacak. Nihayetinde bu birlikler, daha önceki dönemlerin işçi mücadelelerinde olduğu gibi, borç grevlerinin de dahil olduğu stratejik eylemlere destek veren sürekli ajitasyon platformları haline gelebilirler.

Tüm bu projelerin temelinde, *Strike Debt*'in borçların bütünüyle iptali anlamına gelen bir Jübile'ye verdiği destek yatıyor. Bugüne kadar tüm uygarlıklar, yönetilemez hale geldiğinde borcun iptal edilmesi gerektiğini kabul etti. Bu iptal, tarih boyunca pek çok kez gerçekleşmiştir. Devrimci olanların yanı sıra tutucu jübilelerin de bulunduğunu unutmamalıyız; eğer her şey aynı tas aynı hamam devam edecekse borç kesintileri sistemi kurtarabilir. Dolayısıyla bir borç jübilesine, toplumsal bir dönüşüm programı eşlik etmelidir.

David Graeber'in, *Debt: The First 5.000 Years* (Borç: İlk 5000 Yıl) kitabındaki şu küresel jübile çağrısını göz önüne alın:

Bana öyle geliyor ki, İncil tarzında bir Jübile yapmanın vakti geldi de geçiyor bile: hem uluslararası borcu ve tüketici borçlarını etkileyecek şekilde. Bu sadece gerçek insani acıların çoğuna çare olması sebebiyle hayırlı olmakla kalmayacak, aynı zamanda bize, paranın kutsal bir şey olmadığını, insanın borcunu ödemesinin ahlakın özünü teşkil etmediğini, bütün bunların insan eliyle yapılmış düzenlemeler olduğunu ve eğer demokrasinin bir anlamı varsa, her şeyin başka bir biçimde düzenlenebileceğine herkesi ikna etme yeteneği olduğunu hatırlatacaktır. Bence, Hammurabi'den bu yana bütün büyük emperyal devletlerin bu tür politikalara her zaman direnç göstermiş olması önemlidir. Paradigmayı Atina ve Roma belirlemiştir, sürekli borç krizleriyle karşılaştıklarında, keskin köşeleri yumuşatan, etkileri azaltan, borç köleliği gibi aşıkari suiistimalleri kaldırmak, imparatorluğun ganimetlerini kullanarak yoksul vatandaşlarına çeşitli ekstra menfaatler sağlamak (ne de olsa, orduların saflarını dolduranlar onlardı) böylece onları iyi kötü suyun yüzünde tutmak üzere yasal düzenlemeler yaptılar – ama bizatihi borç prensibine karşı çıkılmasına, hiçbir şekilde, asla izin vermediler. ABD'nin yönetici sınıfları da dikkat çekici derecede benzer bir yaklaşım benimsemiş gibi görünüyor: uygulamaların en kötülerini (örneğin borçluların hapsedilmesi) kaldırmak, imparatorluğun imkanları kullanarak nüfusun bir kısmına gözle görünen veya görünmeyen destekler vermek; son yıllarda, döviz kurlarıyla oynayarak ülkeye Çin'den ucuz mal akışı sağlamak gibi;

ama hiç kimseye, kutsal prensibi, borçlarımızı ödemek zorundayız prensibini sorgulama izni verilmiyor.

Ama bu noktada, prensibin alenen yalan olduğu ortaya çıktı. Anlaşıldı ki, "hepimiz" borçlarımızı ödemek zorunda değiliz. Bu sadece bazılarımız için geçerli. Herkes için temiz bir sayfa açmak, alışkın olduğumuz ahlak anlayışına bir ara vermek ve yeniden başlamak kadar önemli hiçbir şey olamaz.

Peki, o zaman borç nedir? Borç sadece çarpıtılmış vaattir. Matematik ve şiddetle kirletilmiş vaattir. Eğer özgürlük (gerçek özgürlük) arkadaş edinebilmek demekse, aynı zamanda, zorunlu olarak gerçek anlamda söz verebilmek demektir. Gerçek anlamda erkekler ve kadınlar birbirlerine ne tür sözler verebilirler? Bu noktada bunu söyleyemiyoruz. Bu daha çok, bize bu imkânı verecek bir yere nasıl ulaşabileceğimize ilişkin bir sorudur. Bu yolculukta atacağımız ilk adım, geniş bir çerçevede ele aldığımızda, nasıl hiç kimsenin bize gerçek değerimizi söyleme hakkı yoksa, hiç kim senin gerçekten ne borçlu olduğumuzu söyleme hakkının da olmadığını kabul etmektir.ⁱⁱ

Verilen sözlerin tutulmadığını hepimiz biliyoruz. %1, geçim kaynaklarımızla kumar oynuyor. Onların umursamazlığının aksine, borcun reddini savunan bizler kolektif sorumluluğumuzu bir hayli ciddiye alıyoruz. Bizi %1'e mecbur eden bağlarımızdan kurtularak birbirimizle yeni ve adil bağlar kurmaya çalışıyoruz. Herkesin elverişli bir konutu, anlamlı bir işi, kısa çalışma saatlerini, adil bir maaşı, sağlık hizmetlerine erişimi ve gerçek anlamda özgürleştirici bir eğitimi hak ettiğini biliyoruz. Mevcut haliyle sistemle iş birliği yapmaya devam edersek bu taahhütleri yerine getiremeyiz. Paramızı neden *Wall Street* mafyasına ödeyelim? Kaynaklarımızın çok daha iyi değerlendirilebileceğini biliyoruz.

Unutmayın: *Wall Street*'e hiçbir şey borçlu değiliz, her şeyi birbirimize borçluyuz. Borç direnişi etrafındaki örgütlenme olasılıkları daha yeni yeni fark ediliyor. *Strike Debt*, aynı *Occupy Wall Street* gibi, otonom bir eyleme ilham vermeyi ümit ediyor. *Strike Debt* herkesi direnmeye teşvik ediyor. *Strike Debt* ile iletişime geçmek için lütfen strikedebt@interoccupy.net adresine e-posta gönderin veya strikedebt.org adresini ziyaret edin.

ORCID ID

Ulaş KARADAĞ

<https://orcid.org/0000-0001-9775-5589>

Declaration of Conflicting Interests

The author declared that there were no conflicts of interest with respect to the authorship or the publication of this article.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazar bu makalenin yazarlık veya yayımlanmasına ilişkin olarak hiçbir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

KAYNAKÇA

- Caffentzis G. (2010, Nisan 15). University Struggles at the End of the Edu-Deal. *Mute Magazine*. tinyurl.com/DROMCaffentzis1.
- Caffentzis G. (2007, Temmuz). Workers Against Debt Slavery and Torture: An Ancient Tale with a Modern Moral. *Edu-Factory*. tinyurl.com/DROMCaffentzis2.
- Cleaver, Jr. H. (1990). Notes on the Origin of the Debt Crisis. *Midnight Notes*. tinyurl.com/DROMCleaver.
- Federici S. (2012, Ocak). African Roots of US University Struggles: From the Occupy Movement to the Anti-Student-Debt Campaign. *unsettling knowledges*. tinyurl.com/DROMFederici1.
- Federici S. (1990). The Debt Crisis, Africa and the New Enclosures. *Midnight Notes*, tinyurl.com/DROMFederici2.
- Federici S., Caffentzis G., ve Alidou O. (2000). *A Thousand Flowers: Social Struggles Against Structural Adjustment in African Universities*, NJ: Africa World Press.
- Graeber D. (2011). *Debt: The First 5,000 Years*. NY: Melville. tinyurl.com/DROMGraeber.
- Midnight Notes Collective and Friends (2009). *Promissory Notes: From Crisis to Commons*. tinyurl.com/DROMMidnight.

ⁱ *In the red*: Elde edilenden daha fazla para harcayarak borçlu duruma düşmek. (çn.)

ⁱⁱ David Graeber, *Debt: The First 5,000 Years*, (New York, NY: Melville, 2011) (tinyurl.com/DROMGraeber), 390–391. (Çeviri, Graeber, D. (2015). *Borç: İlk 5000 Yıl*. Çev. Muammer Pehlivan. İstanbul: Everest Yayınları, 406-7'den alınmıştır).